

BESLUT

2023-06-19 Dnr: 23/01390

Saken

Uppfyllelse av krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv för personer med funktionsnedsättning

Beslut

Sveriges Television AB (SVT) har uppfyllt kraven för 2022.

SVT behöver utveckla sin redovisning i vissa delar.

Sammanfattning

Krav	Tv-sändningar	Beställ-tv
Textning av icke direktsända program	Uppfyllt (100 procent)	Uppfyllt (100 procent)
Textning av direktsända program	Uppfyllt (75 procent)	Ej aktuellt
Teckenspråkstolkning	Uppfyllt (5,7 procent)	Uppfyllt
Syntolkning	Uppfyllt (5,9 procent)	Uppfyllt
Uppläst text	Uppfyllt	Uppfyllt
Kvalitet och användarbarhet	Uppfyllt	Uppfyllt
Information	Uppfyllt	Uppfyllt
Dialog med berörda organisationer	Uppfyllt	Uppfyllt

SVT behöver utveckla sin redovisning i följande avseenden.

- Det bör framgå tydligare vad SVT har gjort för att eftersträva en ökad kvalitet i textningen av direktsända program.
- Det bör framgå tydligare vilka sändningar SVT vill undanta vad gäller kraven på teckenspråkstolkning och syntolkning samt anledningen till detta.

Bakgrund

Krav på tillgänglighet till tv-sändningar för perioden 2020–2022

Enligt radio- och tv-lagen ska en leverantör av medietjänster utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Omfattningen av tillgänglighetskraven för SVT beslutas av regeringen och granskningsnämnden har tillsynsansvaret (5 kap. 12 § och 16 kap. 2 § radio- och tv-lagen).

Den 5 december 2019 beslutade regeringen att SVT under perioden 1 januari 2020–31 december 2022 ska tillgängliggöra tv-sändningar för personer med funktionsnedsättning genom textning, teckenspråkstolkning, uppläst text och syntolkning enligt följande.¹

Omfattning av skyldighet att tillgängliggöra sändningar – procent av sändningstiden för tv-sändningar på svenska

År	Textning av icke direktsända program	Textning av direktsända program	Teckenspråkstolkning	Syntolkning
2020	100	70	4,5	4,5
2021	100	75	5	5
2022	100	75	5,5	5,5

Skyldigheten avser SVT:s samlade programutbud i företagets samtliga programtjänster som sänds i marknätet, via satellit och genom tråd, med undantag för de programtjänster som är parallellsändningar i hd-tv-kvalitet av andra programtjänster. Fördelningen av tillgängliggörandet mellan olika programtjänster får avgöras av SVT efter diskussion med berörda brukarorganisationer och med beaktande av aktuella målgruppers behov, bland annat när det gäller vilka program som tillgängliggörs.

Skyldigheten att tillgängliggöra program genom textning ska uppfyllas genom textning av förinspelade och direktsända tv-program på svenska. SVT ska särskilt eftersträva en ökad kvalitet i textningen av direktsända program.

Utöver vad som framgår ovan ska tjänsten uppläst text erbjudas i alla icke-direktsända program med översättningstext i SVT:s samtliga programtjänster. Programtjänster som är parallellsändningar i hd-tv-kvalitet av andra programtjänster omfattas inte. SVT ska ägna särskild uppmärksamhet åt tjänstens kvalitet och användbarhet utifrån ett användarperspektiv. Arbetet ska vara systematiskt och regelbundet samt dokumenteras och redovisas.

¹ Ku2019/01605/MD, Ku2019/02012/MD.

SVT:s programtjänster ska tillgängliggöras genom samtliga tillgänglighetstjänster i såväl marknätet som via satellit och genom tråd om tekniska förutsättningar för distribution av tillgänglighetstjänsten finns.

Tillgodoräknande av samtidiga sändningar

Teckenspråkstolkning och syntolkning som tillhandahålls genom sändning över internet samtidigt som ett tv-program sänds linjärt i en programtjänst får tillgodoräknas som ett tillgängliggörande.

Syntolkning eller uppläst text som tillhandahålls genom ett ljudspår i en separat enhet såsom mobiltelefon eller läsplatta samtidigt som ett tv-program sänds linjärt i en programtjänst får tillgodoräknas som ett tillgängliggörande.

Tillgodoräknande av beställ-tv

Program som gjorts tillgängliga för personer med funktionsnedsättning i beställ-tv får tillgodoräknas för att uppfylla kravet på att tillgängliggöra sändningar i marknätet, via satellit eller genom tråd. Möjligheten till tillgodoräknande gäller endast i fråga om tillgängliggörande genom teckenspråkstolkning och syntolkning.

Endast program som också sänts i marknätet, via satellit eller genom tråd i programtjänster under den aktuella redovisningsperioden får tillgodoräknas. Tillgodoräkandet får inte överstiga 30 procent av den sändningstid som ska tillgängliggöras enligt respektive nivå.

Krav på tillgänglighet till beställ-tv för perioden 2021–2022

Den 22 december 2020 beslutade regeringen för första gången om krav på tillgänglighet till beställ-tv för personer med funktionsnedsättning. Beslutet avser perioden 1 januari 2021–31 december 2022.²

Urvalet av program som tillgängliggörs får avgöras av SVT med beaktande av aktuella målgruppers behov.

Syntolkning eller uppläst text som tillhandahålls genom ett ljudspår i en separat enhet såsom mobiltelefon eller läsplatta får tillgodoräknas som ett tillgängliggörande.

Textning

SVT ska genom textning tillgängliggöra samtliga program på svenska som tillhandahålls i beställ-tv. Ett tillhandahållande av ett program som tidigare direktsänts enbart via internet omfattas inte av kraven. SVT ska dock verka för att i

² Ku2020/02248 (delvis), Ku2020/02736.

så stor utsträckning som möjligt göra sådana program tillgängliga genom textning så snart som möjligt efter publicering.

Teckenspråkstolkning och syntolkning

Program som har tillgängliggjorts genom teckenspråkstolkning respektive syntolkning vid sändning i marknätet, satellit eller tråd ska tillgängliggöras på motsvarande sätt vid tillhandahållande i beställ-tv. Utbudet av teckenspråkstolkade och syntolkade förstapublicerade program som enbart tillhandahålls i beställ-tv ska öka årligen under 2021 och 2022 i förhållande till 2019 års nivå.

Uppläst text

SVT ska verka för att tjänsten uppläst text ska kunna erbjudas i SVT:s beställ-tv-tjänst.

Krav för både tv-sändningar och beställ-tv

Samtliga tillgänglighetstjänster ska hålla hög kvalitet och användbarhet, vilket ska utvärderas årligen av programföretaget.

Skyldigheten att tillgängliggöra program genom teckenspråkstolkning ska uppfyllas genom tolkning av program för den breda allmänheten.

Information

SVT ska eftersträva att användare får fullgod och tillgänglig information om vilka program som tillgängliggörs genom olika tjänster.

Dialog med berörda organisationer

SVT ska ha en systematisk och regelbunden dialog med berörda organisationer. Dialogen ska dokumenteras och bland annat syfta till att utveckla kvaliteten och användbarheten hos tillgänglighetstjänsterna ur ett användarperspektiv.

Redovisning av kraven

SVT ska årligen lämna in en redovisning av hur kraven enligt besluten har uppfyllts. Närmare kring vad denna ska innehålla framgår av regeringens beslut.

Redovisning för perioden 1 januari 2022–31 december 2022

Av SVT:s redovisning för 2022 framgår omfattningen av den textning, teckenspråkstolkning, syntolkning respektive uppläst text som har erbjudits under året samt att SVT anser att kraven uppfyllts. Vidare framgår bland annat följande.

Totalt sändes 15 518 timmar på svenska i SVT:s programtjänster under 2022. Sändningarna var identiska i marknätet, via satellit och genom tråd, vilket innebär att de varken skiljer sig innehållsmässigt eller i hur tillgänglighetstjänsterna visas. SVT har i komplettering till granskningsnämnden uppgett att de timmar som syn-

och teckenspråkstolkas ingår i basen för beräkning av kvoter. Därutöver tillkommer 3 234 timmar lokala nyhetssändningar som sänds parallellt i 21 lokala sändningar.

SVT träffar regelbundet användare av tillgänglighetstjänster genom intressentdialoger och genom möten om specifika tillgänglighetstjänster. Vid mötena diskuteras teknik, förbättringsområden, kvalitetsfrågor och urvalet av program som tillgängliggörs.

Sedan 2007 har Funktionsrätt Sverige tillsammans med SVT, Sveriges Radio AB och UR anordnat en årlig konferens med syftet att inspirera samt dela kunskap och erfarenheter i frågor som rör tillgänglighet, likabehandling och demokrati. Temat för 2022 var hur frågor och perspektiv som rör personer med funktionsnedsättning givits utrymme i programutbudet inför valet.

SVT har också under 2022 anordnat användar- och dialogmöten med olika organisationer om hur SVT har levt upp till kraven på tillgänglighet. Tillgänglighet i valutbudet, textning, teckenspråks- och syntolkning samt digital tillgänglighet presenterades och diskuterades på dessa möten. SVT har även deltagit i möten med enskilda användargrupper. Dessa möten har bland annat lett till ett samarbete kring att sprida information om SVT:s tillgänglighetstjänster.

För att tydliggöra vilka program som tillgängliggörs används grafiska skyltar som i ljud och bild i vinjetten till programmet visar vilken tjänst som erbjuds och var tjänsten finns. Samtlig programinformation, inklusive information om tillgänglighetstjänster, tillhandahålls även genom en automatiserad pressinformation. Denna tjänst ligger till grund för all extern programinformation och används då tidningar och tv-sajter publicerar tv-tablåer. Samma information finns för elektroniska programguider. SVT styr inte vad som publiceras i de olika medierna. Vissa operatörer kortar texterna och då kan viktig information falla bort.

I SVT Play kan användaren hitta hela det tillgänglighetsanpassade utbudet. Textning finns tillgänglig genom en tydlig symbol. För syn- och teckenspråkstolkning finns dessutom särskilda kategorier lätt tillgängliga via huvudgränssnittet.

Granskningsnämndens bedömning

Uppfyllelse av kraven på tillgänglighet till tv-sändningar

Textning av icke direktsända program

SVT har textat 100 procent av de förproducerade programmen på svenska i programtjänsterna i marknätet, via satellit och genom tråd under 2022. SVT har därmed uppfyllt kravet vad gäller textning av icke direktsända program.

Textning av direktsända program

SVT har uppgett att företaget textat 75 procent av de direktsända programmen på svenska i programtjänsterna i marknätet, via satellit och genom tråd under 2022. Totalt 4 940 timmar direktsända program på svenska sändes enligt SVT.

SVT har, likt föregående år, uppgett att de lokala nyhetssändningarna har undantagits eftersom företaget saknat tekniska och resursmässiga förutsättningar för att texta dessa. De lokala nyheterna sänds i 21 lokala sändningar och sänds med några få undantag parallellt. Enligt SVT handlar det om totalt 3 234 timmar som undantagits. Samtliga lokala nyhetssändningar var autotextade i beställ-tv 2022.

Av redovisningen framgår att det som är direkttextat i marknätet, via satellit, kabel-tv och iptv går att se samtidigt i SVT Play på de flesta plattformar.

Mot bakgrund av att SVT har uppgett att det saknats tekniska förutsättningar för att texta de lokala nyhetssändningarna anser nämnden att SVT får undanta dessa.

SVT har uppfyllt kravet vad gäller textning av direktsända program på alla tre plattformar (det vill säga marknät, satellit och tråd) i de delar där det varit tekniskt möjligt. SVT bör dock i kommande redovisning tydligare redovisa vad företaget har gjort för att eftersträva en ökad kvalitet i textningen av direktsända program.

Teckenspråkstolkning och syntolkning

SVT har under 2022 sänt totalt 15 518 timmar program på svenska i sina programtjänster. Sändningarna har varit identiska i marknätet, via satellit och genom tråd. Även tolkningarna har varit identiska på alla plattformar.

Mot bakgrund av att SVT, i komplettering till granskningsnämnden, har uppgett att det inte är tekniskt möjligt att distribuera syn- och teckenspråkstolkning för de lokala nyhetssändningarna (totalt 3 234 timmar) anser nämnden att dessa sändningar får undantas.

Totalt 853 timmar ska ha tillgängliggjorts med syn- och teckenspråkstolkning (5,5 procent av 15 518 timmar) per plattform under året. Detta innebär i sin tur att högst 256 timmar syn- och teckenspråkstolkade program som har tillhandahållits i beställ-tv under den nu aktuella perioden får tillgodoräknas för att uppfylla kravet (30 procent av 853 timmar) för respektive plattform.

Teckenspråkstolkning

SVT har uppgett att företaget sänt 423 timmar teckenspråkstolkning i marknätet, via satellit respektive genom tråd under 2022. SVT har också tillhandahållit 372 timmar teckenspråkstolkning i beställ-tv i tjänsten SVT Play. SVT får tillgodoräkna sig 256 av dessa timmar vid bedömningen av respektive plattform.

Av SVT:s redovisning framgår vidare att företaget har sänt 208 timmar teckenspråkstolkning över internet, vilket på samma sätt får tillgodoräknas som ett tillgängliggörande.

SVT har tillgängliggjort 5,7 procent med teckenspråkstolkning per plattform under året och därmed uppfyllt kravet vad gäller teckenspråkstolkning på alla tre plattformar i de delar där det varit tekniskt möjligt. Nämnden vill dock framhålla att det i kommande redovisning tydligare bör framgå vilka sändningar programföretaget vill undanta och anledningen till detta.

Syntolkning

SVT har uppgett att företaget sänt 651 timmar syntolkning i marknätet, via satellit respektive genom tråd under 2022. SVT har också tillhandahållit 319 timmar syntolkning i beställ-tv i tjänsten SVT Play. SVT får tillgodoräkna sig 256 av dessa timmar vid bedömningen av respektive plattform.

Av SVT:s redovisning framgår vidare att företaget har sänt fyra timmar syntolkning över internet, vilket på samma sätt får tillgodoräknas som ett tillgängliggörande.

SVT har tillgängliggjort 5,9 procent med syntolkning per plattform under året och därmed uppfyllt kravet vad gäller syntolkning på alla tre plattformar i de delar där det varit tekniskt möjligt. Nämnden vill dock framhålla att det i kommande redovisning tydligare bör framgå vilka sändningar programföretaget vill undanta och anledningen till detta.

Uppläst text

SVT har anfört att tjänsten uppläst text har varit tillgänglig för alla icke direktsända program med översättningstext i SVT:s samtliga programtjänster. Den upplästa texten har fungerat på alla plattformar. SVT har därmed uppfyllt kravet vad gäller uppläst text i såväl marknät, som via satellit och genom tråd.

Uppfyllelse av kraven på tillgänglighet till beställ-tv

Textning

SVT har uppgett att företaget har textat samtliga program på svenska som utöver att ha sänts i marknät, via satellit eller genom tråd har publicerats i beställ-tv under 2022. SVT har även verkat för att texta program som tidigare har direktsänts enbart via internet. SVT har därmed uppfyllt kravet på textning i beställ-tv.

Teckenspråkstolkning och syntolkning

SVT har uppgett att alla syntolkade och teckenspråkstolkade program som sänts i marknätet, via satellit eller genom tråd har tillhandahållits i beställ-tv.

SVT:s utbud av teckenspråkstolkade och syntolkade förstapublicerade program som enbart tillhandahålls i beställ-tv har ökat från 0 timmar 2019 till 2,5 timmar

respektive en timme 2022. SVT har därmed uppfyllt kraven gällande teckenspråkstolkning och syntolkning i beställ-tv.

Uppläst text

SVT erbjuder uppläst text i beställ-tv sedan 2021 och har därmed uppfyllt kravet på att verka för att tjänsten uppläst text ska kunna erbjudas i SVT:s beställ-tv-tjänst.

Tillgänglighetstjänsternas kvalitet och användbarhet, information samt dialogen med berörda organisationer

SVT har uppfyllt kraven på att utvärdera och lämna redogörelser för utvecklingen av tjänsternas kvalitet och användbarhet samt att ha en systematisk och regelbunden dialog med berörda organisationer. Det framgår även att SVT eftersträvar att användare får fullgod och tillgänglig information om vilka program som tillgängliggörs genom olika tjänster.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av David Claesson.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson